

'Oku ke mateuteu ki ha fakatamaki?

'E malava ke hoko ha 'alotāmaki he 'ea ha fa'ahinga taimi 'o e ta'u 'i Kuinisilani pea lava uesia ai koe mo ho familí pea maumau mo ho nofo'angá. Ko e ngaahi me'a ko 'eni 'oku kau ai ha matangi malohi, tafea, mofuike pe ko ha vela 'a e vaó.

He'ikai ke tau lava 'o mapule'i 'a e 'ea, ka te tau lava 'o mateuteu.

Ki mu'a pea toki hoko ha fakatamaki, vakai'i 'a e me'a 'oku ke ma'u:

- ✓ ha palani fakatamaki kiate koe mo ho familí, 'o kau ai ha palani ki ho fangamanu lālatá
- ✓ lisi (hingoa) ki ha fetu'utaki fakatamaki
- ✓ 'inisia he taimi ni
- ✓ pēketi naunau ki ha fakatamaki.

Ke toe ma'u ha fakamatala mo ha tokoni mateuteu ki ha fakatamaki, 'a'ahi ki he www.getready.qld.gov.au

Ko fē te ke ma'u tokoni mei ai he 'osi ha fakatamaki

'Oku faingamalie ha poupoua ki he loto mamahi (emotional) mo ha tokoni tonu mei he pule'angá mo e ngaahi kautaha 'ikai-ma'u-ha-tupu ki he kakai kuo uesia mei ha fakatamaki.

Tokoni fakafo'ituitui mo ha faifale'i (counselling)

Ko ha me'a anga maheni 'a e lēlea ho loto he 'osi ha fakatamaki. 'Oku faingamalie ke ma'u ha tokoni fakatautaha mo ha tokoni tonu 'o kapau 'oku ke maa'usia ha ongo 'oku ta'efiemalie pe ta'emalava ke kataki'i 'a e me'a na'e hokó.

Kumi ha tokoni kiate koe, mēmipa ho familí pe ko ha maheni 'o kapau;

- uesia ho lotó pe faingata'a faka'atamai
- ongo'i ongoongosia, ta'efiemali pe ko ha liliu 'a e anga ho ma'u me'atokoní pe ko e founa ho mohé
- fakatokanga'i ha liliu ho to'ongā 'o hange ko e lahi hono faka'aonga'i 'a e 'olokaholó pe faito'o koná pe ta'elata
- fiema'u pe ha taha ke talanoa ki ai.

Fetu'utaki ki ha tokoni fakafo'ituitui mo ha faifale'i

- Telefonimo'ui 'Aositēlelia (Lifeline Australia (counselling)) – **13 11 14**
- Kolosi Kula 'Aositēlelia (Australian Red Cross) – **1800 733 111**
- St. Vincent de Paul – **13 18 12**
- Mo'ui Lelei Kuinisilani (Queensland Health) – **13 HEALTH (13 43 25 84)**
- Tokoni Nofo'anga (Housing Assistance) – **13 QGOV (13 74 68)**
- Tokoni Fakatamaki Sīteiti (State Emergency Service (SES)) – **13 25 00**
- Telefoni Toe Fakaake Kōmiunití (Community Recovery Hotline) – **1800 173 349**

Ke ma'u ha fetu'utaki ki he ngaahi ngāue tokoni fakalōkoló mo e fakakātoa 'a e komiunití, 'a'ahi ki he www.qld.gov.au/disasterhelp pea fekumi ki he 'regional community support' (tokoni faka'elia 'a e kōmiunití).

Tokoni fakapa'angá

'E lava ke ma'u ha faingamalie ki ha tokoni fakapa'anga mo ha poupu 'o kapau na'e uesia koe mei ha fakatamaki.

'Oku 'oatu 'a e tokoni ko ia mei he fengāue'aki fakataha 'a e Sīteiti-Kominueli Fakapa'anga Toe Fakaake Fakatamakí (Commonwealth-State Disaster Recovery Funding Arrangement (DRFA)).

Tokoni 'Ofa (Grants*)

- ✓ **Tokoni Faingata'a 'i ha Fakatamaki** –
ki he kakai na'e hoko ha fakatamaki he ngaahi feitu'u kuo talakí pea ke fakatovave 'a e tokoni ki he ngaahi fiema'u vivili 'o hange ko ha me'akai, vala, mo ha faito'o.
- ✓ **Tokoni 'Ofa Ngaahi Me'a Fiema'u 'o e Nofó'anga** –
ke tokoni ki he kakai na'e hoko ha fakatamaki he ngaahi feitu'u kuo talakí pea kuo ta'e'inisia pe ko ha 'ikai lava ke kelēimi 'inisia ke fakafetongi 'aki 'a e ngaahi fiema'u 'o e nofo'angá.
- ✓ **Tokoni 'Ofa ki he Fiema'u Ngāue Malu'í mo e Fehokotakí** –
ki he kakai na'e hoko ha fakatamaki he ngaahi feitu'u kuo talakí pea ke tokoni ki ha fiema'u ke fehokotaki 'o hange ko e 'uhilá, kasá, vaí, sua pe ko ha sisitema sepitikí.
- ✓ **Tokoni 'Ofa ki he Fiema'u Sēvesi Faingata'a'ia** –
tokoni ki he kakai na'e hoko tonu ki ai ha fakatamaki pea ke fea'utaki ha fiema'u vivili 'o kapau na'e mole ha taha pe lahi hake ai 'a e ngaahi sēvesi na'e mole 'o lahi hake ha 'aho 'e nima.
- ✓ **Tokoni 'Ofa Fa'unga Nofó'anga** –
ki he kakai na'e hoko ha fakatamaki he ngaahi fietu'u kuo talakí pea ke tokoni ki hono toe fakalelei'i honau ngaahi 'apí pea ke fakapapau'i 'oku malu ke nau toe nofo ai.

*'Oku faka'aonga'i ha tu'unga ke kualafai ki ai

Ke 'ilo ki he faingamalie 'o e tokoni 'ofa 'i ho 'eliá pea sio ange pe 'oku ke kualafai ki ai, 'a'ahi ki he www.qld.gov.au/disasterhelp

Toe ma'u ha fakamatala

'Oku 'oatu he Pule'anga Kunisilani ha tokoni fakatonu lea pea ke ma'u ai ha fakamatala ki ha fakatamaki, tokoni 'ofa pe ko ha tokoni ki ho fetu'utaki lea.

Telefoni **1800 512 451** pea kole ke ma'u ha fakatonu lea 'i ho lea pe ko ha telefoni ki he Telefoni Vivili Toe Fakaake Kōmiunití he **1800 173 349**.

